

Pauli egen hand, säger nog den uppmärksamme bibelläsaren ja till; den lidelsefulla, personliga tonen i dem båda talar däremot ett tydligt språk. Jag antecknar också, att han är övertygad om Pauli personliga bekantskap med Jesus.

Som självklart är, gör förf. processen kort med den vanliga socialistiska uppfattningen av de äldsta kristnas kommunism som en verklig social rörelse. Den från samma håll härrörande förebråelsen mot Paulus för hans likgiltighet gent emot slaveriet förklaras också på ett fullt tillfredsställande sätt ur de äldsta kristnas övertygelse om Kristi snara återkomst, som gjorde allt världsligt reformarbete onödigt. Men på detta sätt skyddades också den späda kristna församlingen från en kollision med de romerska statsmakterna, vilken den på sitt dåvarande stadium icke skulle ha kunnat bära. Det var en lycka för kyrkan, att denna oundvikliga sammanstötning kom så sent, att man kunde uthärda de förföljelser, som därav blevo en följd.

Mot det numera så moderna talet om främmande religioners inverkan på judendom och kristendom ställer sig förf. naturligtvis icke absolut avvisande, men påpekar också, att man gjort ett alldeles för stort nummer därav, på samma gång som man försummat att studera judendomens och kristendomens säkert lika stora inflytande på andra religioner, t. ex. på Mitraskulten. Att förklara Pauli sakramentslära ur hedniska mysterier, är sannernigen att gå över ån efter vatten. — — »Det finnes en religionernas logik, som förr eller senare driver åtminstone de högre av dem till utvecklingsresultat, under vissa betingelser tämligen närbesläktade.»

De numera hypermoderna — och på samma gång mycket gamla — tvivlen på Jesu historiska existens kunna naturligtvis för en verkligt vetenskapligt skolad teolog icke ha något annat än på sin höjd kuriositetsintresse. Förf. nämner dem också endast med den likgiltighet de förtjäna och påpekar på samma gång, att indiska historieskrivare ingenting veta om Alexanders tåg till Indien, och att rabbinlitteraturen icke nämner Philo och Josephus, ehuru den känner till Jesu verksamhet. D:r Fries' ställning till evangeliekritiken är förut känd; han värdesätter även Johannes-evangeliet som en historisk källa av rang. Men därav följer, att han anser, att man icke blott är i stånd att skriva en karaktäristik över Jesu person och religiösa uppfattning utan också ett verkligt Jesu liv, vilket man icke på grundval av endast synoptikernas framställning kan göra. Svårigheterna härvidlag är förf. dock den siste att vilja dölja, så föga historiskt som framställningssättet i evangelierna i allmänhet är. Att Jesus betraktade sig som Messias och som Guds fullkomliga uppenbarelse, anser förf. avgjort, och likaså,

att han stod på väg att upphäva all kultbestämd religion i vanlig mening, »på så sätt att hans messianska gärning skulle göra all religion i vanlig mening överflödig, emedan människan i det messianska riket infördes i en ställning till Gud, analog med hans egen». Till och med familjebanden förlora hos Jesus sin betydelse.

Enkelt och vackert, i en ton som påminner om de ädlaste ställena i Harnacks »Kristendomens väsen», talar boken om den största av alla upplevelser. »I det ögonblick själen kan säga alla timliga värden farväl — — — kan den liksom känna sig förd upp på det sedligt religiösa livets höjdpunkt för att där andas den stärkande, livgivande luften i Guds eviga frid». Mest personligt färgat är dock det stycke, som söker giva en psykologisk förklaring av Pauli omvändelse. Det är den starkes våldsamma, avundsjuka hat mot den starkare, vilket just i kulminationspunkten böjer sig för den hemligt närda uppfattningen, att den starkare har rätt och då övergår i lyckan och saligheten att få tjäna sin besegrare.

Lydia Wahlström.

Kort framställning av perspektivlärans grunder betitlas ett av civilingenjören Filip Langlet på Fr. Skoglunds förlag i Stockholm utgivet förträffligt litet arbete, som, tack vare framställningens konkreta form och lärostoffets ändamålsenliga anordning, bör bliva lärare och lärarinnor till god ledning vid teckning på fri hand. 29 i texten intryckta, utmärkt åskådliggörande figurer och 3 autotypier underlättar väsentligt tilläggnandet av de relativt svårfattliga reglerna för de perspektiviska konstruktionerna, utan vilka trogna avbildningar, täckande originalet linje för linje och punkt för punkt, så att en noggrann centralprojektion uppstår, näppeligen kunna åstadkommas. Att det ett 30-tal sidor omfattande arbetet gillats av kommittén för teckningsundervisningens ordnande i Göteborgs folkskolor stärker dess ställning. Arbetet kan således förordas, och det billiga priset, 80 öre, bör icke lägga hinder i vägen för häftets anskaffande.

C. N. H—d.

Jordbrukets geometri, definitioner, regler, exempel, valda främst med hänsyn till jordbrukets behov av geometriundervisning, avsedd för folkskolor, fortsättningsskolor, folkhögskolor, lantmannaskolor, lantbruksskolor, småbruksskolor samt för självstudium, utarbetad och utgiven av Nils Larsson, direktör för skånska lantbruksskolan, Dala. Stockholm, Aktiebolaget Hiertas bokförlag. Pris häftad 75 öre, kartonnerad 1 kr.

I förordet till detta tvivelsutan i flera avseenden förtjänstfulla arbete anger författaren syftet med det samma vara, att »vända även barnens

tankar och håg till jordbruket och dess praktiskt-ekonomiska beräkningar samt sålunda främja den jordbrukets renässans, som börjat gry i vårt land». Detta mål torde dock alldeles icke i någon mera avsevärd mån nås genom »Jordbrukets geometri». Redan den ovannämnda ordningsföljden »definitioner, regler, exempel», varigenom själva planläggningen öppet anges vara gjord alldeles i strid med de modernare principer, som nu allmänt tillämpas, varslar härom och om bristande kännedom om utvecklingen på läroboksförfattandets område. Sådan hr Larssons bok nu framträder, är det närmast de vederhäftiga uppgifterna till kostnadsberäkningar o. d. vid diverse lantbruksgöromål samt ett flertal övningar från exempelsamlingen, som göra, att boken kan anbefallas i lärares och lärarinnors åtanke såsom hjälp för dem vid valet av lämpliga räkneexempel från vår modernärings område. Så använd har den ock, enligt vad jag försport, blivit med fördel tagen i bruk vid geometri- och räkneundervisningen i lantfolkskolorna.

För lantbrukets ungdomsskolor och därmed jämförliga anstalter bör »Jordbrukets geometri» vara av betydande värde.

C. N. H—d.

Nytt i bokhandeln.

Jordmänen i Sverges skogar av Henrik Hesselman. Sth., A.-B. Nordiska bokhandeln (i distr.). 60 öre.

Verner von Heidenstams samlade skrifter. Jubileumsupplaga. Sth., Albert Bonniers förlag. Häft. 29—34 à 50 öre.

Hela Stockholm av Beyron Carlsson. Häft. 12 o. 13 à 30 öre.

Samlade skrifter av Esaias Tegnér. Illustrerad nationalupplaga. Sth., Svenska bokförlaget. Häft. 20—30 à 40 öre.

Vår underbara värld av dr Henning Wendell. Uppsala, J. A. Lindblads förlag. Häft. 1 o. 2 à 20 öre.

Småbruket. En bok till väckelse och ledning för Sverges småbrukare av Anders Larsson-Kilian. Uppsala, J. A. Lindblads förlag. Häft. 23—26 à 15 öre.

Vida världen. Kortfattade skildringar av Ragnar Lundborg. Uppsala, J. A. Lindblads förlag. Häft. 7—10 à 15 öre.

C. J. Carlstedt.

Organisten och förre folkskolläraren Carl Johan Carlstedt i Hallingeberg, Klm., har avlidit i en ålder av 75 år.

Carlstedt, som var född i Södra Vi, Klm., 1837, avlade folkskollärarexamen i Linköping 1857 och erhöi samma år sin första ordinarie anställning. Befattningen som folkskollärare i Hallingeberg tillträdde han 1863, och alltsedan detta år, alltså i 48 år, har han varit verksam inom nämnda församling. Till en början fick han här i mera än 18 år vara »byskollärare» och undervisa i en på tre stationer flyttande